

mechanisms that are used to sell securities on financial markets are singled out and thoroughly characterized. General review of securities markets revealed the leading role of auctions as a selling and price-setting mechanism. The segments of securities markets, on which auctions are utilized as a selling mechanism are studied; the general definition of the securities auction is provided; the peculiarities of using auctions for selling securities are analyzed; the advantages and disadvantages of auctions as compared to other selling mechanisms are carefully investigated.

KEY WORDS: securities, securities trade, price-setting mechanism, auction, government debt securities, initial public offering, privatization, exchange trade.

УДК 336.1:336.5

Логвінов Павло Вадимович,
здобувач кафедри фінансів
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
головний економіст бюджетного відділу фінансового
управління Ужгородської міської ради
(88000, м. Ужгород, пл. Поштова, 3)
E-mail: mywork21@ukr.net

ФІНАНСОВЕ ВИРІВНЮВАННЯ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

АНОТАЦІЯ. У статті розкрито практичні аспекти механізмів збалансування місцевих бюджетів, що виникають у вигляді бюджетних розривів вертикального та горизонтального рівня, шляхом використання трансфертної політики та інших інструментів, що є складовими дохідної частини бюджетного процесу. У результаті дослідження причин утворення бюджетних дисбалансів сформовано обґрунтування у частині дохідної та видаткової частин бюджету, наслідкіє, що виникають у випадку невідповідності цих елементів. Результати дослідження можуть використовуватись науковцями, працівниками місцевих фінансових органів та іншими учасниками бюджетного процесу.

Запропоновані елементи шляхів якісного наповнення бюджетів місцевого рівня у гармонійному поєднанні з практикою використанням прогресивних технологій бюджетування, як складової видаткової частини, матимуть соціальні наслідки мотивування свідомої сплати податків громадянами, що в подальшому зможуть впливати на розподіл таких ресурсів. Досліджено основні аспекти розширення фінансових повноважень місцевих бюджетів для збалансування. Розкрито алгоритм і порядок формування реверсної дотації та інших трансфертних елементів, що вперше використовуються у бюджетному процесі України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: фінансове вирівнювання, балансування бюджетів, фіскальний дисбаланс, реверсна дотація, трансфертна політика, публічні фінанси, індекс податкоспроможності.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими практичними завданнями. Згідно ст. 7 Бюджетного кодексу України [1], одним із принципів побудови бюджетної системи визначено правилом збалансованості, тобто повноваження на здійснення витрат бюджету, повинні відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період. Для забезпечення принципу самостійності місцевих бюджетів і надання фінансової незалежності органам місцевого самоврядування, при виконанні покладених на них функцій, повинна приділятися значна увага вдосконаленню механізму балансування місцевих бюджетів.

У 2015 році Міністерство фінансів України виступило ініціатором проведення «Реформи міжбюджетних відносин» (далі — Реформа), що представлена Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 26.04.2015 № 79-19 [2]. Згідно до зазначеного закону, проведено ряд заходів (через відповідні зміни до Бюджетного кодексу України), що мають практичні наслідки розширення фінансових повноважень місцевих органів влади з метою досягнення збалансованості та фінансової автономії бюджетів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд наукових досліджень і публікацій свідчить про наявність зацікавленості науковців, дослідників, практиків і громадськості до питань якісного реформування фіскально-бюджетного механізму держави.

Питання збалансованості бюджетів і пов'язані з цим теми бюджетних дефіцитів є спірним пунктом у академічних колах економіки та в політиці. Існує думка, що наявність збалансованого бюджету від року в рік — не бажане явище, дефіцит тягне за собою економію та раціональніше використання коштів. Проте, переважна більшість фінансистів і відповідальних посадових осіб вбачають незбалансованість бюджету, як явище негативного характеру.

Варто виокремити дослідників котримі проведені фундаментальні дослідження категорій, що є складовими системи фінансового вирівнювання територій і запропоновані конкретні шляхи для досягнення збалансованості бюджету, за допомогою якісного формування дохідної частини та виваженого здійснення видаткової частини місцевих бюджетів. При підготовці даного дослідження було використано практичні рекомендації на основі дослідження практики розвинених країн О. Молдована [3, 4], запропонованих шляхів якісного наповнення дохідної частини

бюджетів і використання фінансового потенціалу територій М.П. Бадида [5], А.Є. Буряченка [6], а також дослідження аспектів збалансованості державного бюджету Б.А Карпінського та О.В. Герасименко [7].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. На сьогоднішній день в Україні активно впроваджуються окремі елементи прогресивного бюджетування та вдосконалюються принципи наповнення місцевих бюджетів, виходячи з досвіду країн із розвинутою економікою, при цьому має місце недостатнє використання наукових результатів та адаптації моделей, що запозичуються від інших країн до українських реалій. У цьому моменті важливу роль має відігравати усвідомлений вектор для досліджень вітчизняних наукових доробків, що матиме реальне практичне значення та сприятиме якісному проведенню реформ фінансового спрямування.

Проблема збалансування бюджетів місцевого рівня є основною причиною комплексу заходів, що можна об'єднати під назвою «Реформа міжбюджетних відносин», яка представлена рядом змін [2] до Бюджетного кодексу України [1]. Приведення основних положень нормативно-правових документів, що утворюють собою Реформу, є складною для сприйняття, тому приведемо основні результати, що стосуються фіскально-бюджетного механізму у візуальному вигляді із детальними роз'ясненнями.

Формулювання мети і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення причин незбалансованості бюджетів і можливостей використання практики розвинених країн для подолання такого явища без погіршення якості бюджетних послуг.

Завданнями дослідження є пошук дієвих інструментів для вирівнювання горизонтального та вертикального рівня незбалансованості. Дослідження механізму автоматичного розрахунку базової та реверсної дотації. Розкриття сутності категорії публічних фінансів, як складової фінансового вирівнювання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Ряд проблемних моментів місцевих фінансів, що історично дісталися органам самоврядування, та такі, які виникають внаслідок некоректного реформування. Це по-перше, незбалансованість бюджетів, по-друге, залежність від «центру», по-третє, «делеговані» повноваження, що не покриваються з формульного розрахунку, та звісно

мережа установ, що історично дісталася у спадщину та слугує питомими статтями видаткової частини бюджету [2].

Як наслідок, на практиці значна частина місцевих фінансових органів у роботі отримують формулу, що спрощено виглядає як: **ВИДАТКИ \neq ДОХОДИ**.

Процес «балансування» бюджетів тісно пов'язаний і переплітається з такими дефініціями, як «збалансованість доходів і видатків», «бюджетне регулювання», «фінансове вирівнювання» (у науковій літературі англ. *«fiscal equalization»*), є складовою міжбюджетних відносин і здійснюється за механізмом використання трансфертів (дотацій і субвенцій), проте питання незбалансованості є надзвичайно актуальним і складним для вирішення в існуючому правовому полі [8].

Нинішній етап розвитку фінансів місцевого рівня в Україні, можна охарактеризувати як чергову фазу активізації реформування бюджетно-фіскальної системи, що розпочалася у 2014 році із зміною влади та декларуванні європейського вектору розвитку країни. Варто відмітити деякі позитивні аспекти реформи, що має результати у наповненні бюджетів місцевого рівня та зауважити щодо необхідності комплексного підходу трансформування фінансової системи, у складі якої є елементи дохідної та витратної частини, що не можуть знаходитись у дисбалансі.

Зазначена в назві категорія публічних фінансів є відмінною від держаних фінансів, вона має важливе значення відносно глибини сприйняття сутності коштів, що є у розпорядженні громади та формуються ними, переважно за рахунок платників податків, та в подальшому не стають державними (чи бюджетними), а залишаються публічними. Фактично громадою, що визначена джерелом влади, надається право, управлінням та політичним діям відповідного рівня щодо акумулювання та подальшого розподілу коштів на найефективніших і найпотрібніших напрямках із першочерговим задоволенням інтересів самої громади. Даний приклад слугує для перенесення уваги від джерела утворення ресурсів до подальшого розподілу на користь громади, а не виключно на утримання державного апарату, здійснення функцій держави та громадян як двох порізаних частин. Платники податків бажають мати реальні права, для впливу на механізм витрачання публічних коштів із можливостями відкритого доступу до інформації, про шляхи та доцільність витрачання кожної гривні, що формує бюджет. Для цього серед розвинених країн було започатковано

використання прогресивних технологій бюджетування, що мали ефективний результат ужитку в приватному секторі.

Горизонтальний фіскальний дисбаланс — це невідповідність між обсягами фінансових ресурсів територіальних одиниць, що мають однакові обсяги покладених на них завдань.

Зупинимось для детального розгляду та опису практичного механізму функціонування горизонтального вирівнювання, прогресивного явища у системі балансування бюджетів із використанням таких інструментів трансферної політики, як базова та реверсна дотація, що зображено на рис. 1.

Рівень бюджету	Вид надходжень для вирівнювання
>обласні бюджети	✓ податок на прибуток підприємств ✓ податок на доходи фізичних осіб
>бюджети міст обласного значення і районів >бюджети об'єднаних територіальних громад	✓ податок на доходи фізичних осіб
>м. Київ	✓ вирівнювання не здійснюється

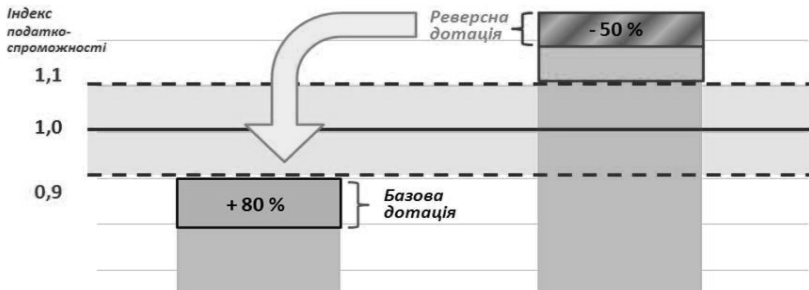

Рис. 1. Механізм горизонтального балансування бюджету місцевих органів

Джерело: матеріали Міністерства фінансів України.

Позитивним явищем, що стосується механізму балансування бюджетів горизонтального рівня, є автоматизована процедура надання та вилучення трансфертів у вигляді базової та реверсної дотації.

Варто зазначити, що згідно п. 2 ст. 97 Бюджетного кодексу України [1], порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам і розподіл додаткових дотацій між місцевими бюджетами здійснюється на підставі критеріїв, визначених Кабінетом Міністрів України. Позитивним фактором ухвалених змін до Бюджетного кодексу України є уніфікація норма-

тивів і створення певних стимулюючих умов для збільшення дохідної частини місцевих бюджетів. Мається на увазі такі алгоритми перерозподілу та збалансування, відповідно до ст. 98 і 99 зазначеного нормативного документу, що регулюють порядок горизонтального збалансування (вирівнювання) бюджетів територіальних одиниць.

Базовим елементом системи балансування є «індекс податкоспроможності», що може значно варіюватися, проте середнє значення встановлено на рівні 1. Показник від 0,9 до 1,1 не передбачає трансферти для бюджетів, це стосується як вилучень, так і дотацій. Відповідно при показнику податкоспроможності менше 0,9 передбачається «підтягування» показника за рахунок базової дотації, що встановлюється у розмірі 80 % від показника до 0,9. При умові функціонування бюджету, що взагалі не має доходів за показником податкоспроможності (показник = 0), то такий бюджет має отримати за рахунок базової дотації 72 %, або це еквівалентно показнику 0,72. Даний показник розраховується таким чином :

$$\text{БАЗОВА ДОТАЦІЯ} = 0,9 * 80 \% = 0,9 * 0,8 = 0,72 \%$$

Джерелом формування базової дотації встановлено ті бюджети, де показник податкоспроможності більше показника 1,1. Механізмом передбачено вилучення половини (50 %) від перевищення показника, що перевищує значення 1,1. Особливістю є розподіл бюджетів на дві групи:

- 1) міста обласного значення та райони, де для балансування використовується норматив у 60 % ПДФО;
- 2) обласні бюджети, де відповідний норматив складає 15 % ПДФО, 10 % податку на прибуток.

Запропонований Міністерством фінансів механізм бюджетного регулювання та вирівнювання (горизонтального рівня) податкоспроможності відповідного бюджету є прогресивнішою системою вирівнювання податкоспроможності.

Така система сприятиме зацікавленості місцевих органів влади до залучення додаткових надходжень і розширення наявної бази оподаткування.

При цьому вирівнювання здійснюється на основі двох податків:

- податком на прибуток підприємств приватного сектору економіки (10 %) — стосується обласних бюджетів;
- податком на доходи фізичних осіб — по бюджетах міст, районних та обласних бюджетів.

Рис. 2. Складові розрахунку та надання базової дотації

Джерело: Розроблено автором на основі матеріалів «Спільнота практик місцевого самоврядування», режим доступу: <http://udl.despro.org.ua/index.php?>

Вертикальний фіскальний дисбаланс — це невідповідність між обсягами фінансових ресурсів того чи того рівня влади, регіонального або місцевого, з обсягами завдань і обов'язків, які на нього покладаються у процесі розподілу компетенції між центральною, регіональною і місцевою владою.

Явище незбалансованості вертикального рівня має принципово інші причини виникнення (шляхи його збалансування представлено на рис. 3).

Вертикальний розрив — це різниця між фінансовою спроможністю і видатковими повноваженнями бюджетів місцевого рівня, що вирішується шляхом надання міжбюджетних трансфертів.

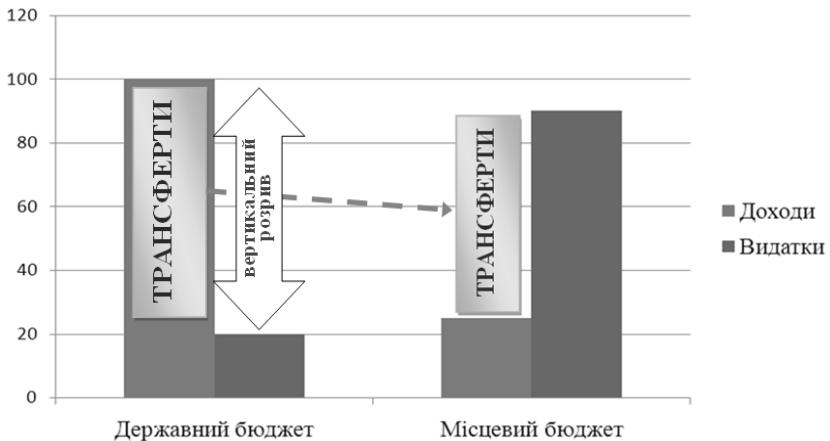

Рис. 3. Вертикальний розрив фінансової спроможності місцевих бюджетів

Джерело: розроблено автором

Варто відмітити, що вирівнювання вертикальних дисбалансів шляхом використання трансфертних інструментів є загально прийнятою практикою розвинених країн, проте частка таких трансфертів є значно меншою ніж в Україні і коливається в межах 50 %, у наших умовах аналогічний показник сягає 90 % по окремим бюджетам, що свідчить про податкову неспроможність певних територій за існуючих фіскальних правил.

Вертикальні фіскальні дисбаланси можна усунути такими заходами:

- центральна влада або влада вищого територіального рівня може взяти на себе частину обов'язків із надання державних і громадських послуг і тим самим зменшити коло обов'язків того рівня влади, в якого виник вертикальний фіскальний дисбаланс; — запровадження тим рівнем влади, який має вертикальний фіскальний дисбаланс, додаткових податків або підвищення податкових ставок у межах відповідних територій;

- передача центральною владою частини своїх податків тому рівню влади, який має такий дисбаланс;

- за рахунок надання центральною владою грантів (грошової допомоги із спеціального фонду), субсидій та інших трансфертів.

Приведені складові фіскального дисбалансу повинні вирішуватись спільними зусиллями представників різного рівня виконавчої влади за допомогою інструментів збалансування або фінансового вирівнювання із розробкою необхідної нормативно-правової документації представниками законодавчої влади.

Відповідно до ст. 96 Бюджетного кодексу України [1], до складу міжбюджетних трансфертів відносяться такі інструменти:

1) базова дотація, що надається з державного бюджету місцевим бюджетам для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій (механізм розрахунку та надання представлено на рис. 2);

2) субвенції;

3) реверсна дотація, що передається до державного бюджету з місцевих бюджетів для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій (представлено на рис. 1);

4) додаткова дотація.

Варто зупинитися на детальному розборі окремих аспектів реформи міжбюджетних відносин, що стосується збалансування як індикатора зваженого бюджетного планування. Вперше місцевим органам влади створюються умови для збільшення фінансової автономії, бюджетної самостійності та надання більших прав у бюджетному процесі.

Передбачено норми, які сприятимуть переходу від триступеневої до двоступеневої бюджетної системи та формуванню самодостатніх територіальних громад.

З метою стимулювання громад до об'єднання в рамках реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування передбачено, що громади, які будуть об'єднуватися відповідно до критеріїв, визначених Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», матимуть [9]:

- такі ж повноваження, як і міста обласного значення;
- прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом.

Таблиця 1

Основні аспекти розширення фінансових повноважень місцевих бюджетів для збалансування

Місцевим бюджетам дозволено	Роз'яснення
Самостійно (не чекаючи затвердження державного бюджету), формувати та затверджувати місцеві бюджети	Бюджетним кодексом визначено лише кінцевий термін затвердження місцевих бюджетів — 25 грудня року, що передує плановому

Закінчення табл. 1

Місцевим бюджетам дозволено	Роз'яснення
Спрощено процедуру надання місцевих гарантій та здійснення запозичень	Стосовно міжнародних фінансових організацій — шляхом запровадження принципу «мовчазної згоди», у разі неотримання висновку Мінфіну протягом місяця з дня подання заявки
Надано право здійснювати місцеві зовнішні запозичення усім міським радам міст обласного значення	Раніше запозичення могли здійснювати лише міські ради міст з чисельністю населення понад 300 тис. жителів
Право самостійно вибирати установи обслуговування частини бюджету	Стосується обслуговування коштів бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ
Міністерство фінансів не визначатиме і не доводитиме до місцевих бюджетів індикативні показники доходів	Місцеві бюджети на самостійно визначають обсяги надходжень на основі закріплених дохідних джерел
Формування єдиного кошика доходів	Без поділу на I та II кошики, та розширення джерел його формування.
Балансування доходів і видатків місцевих бюджетів принципово новою системою вирівнювання податкоспроможності територій	Визначено механізм розрахунку базової та реверсної дотації. Обсяги цих дотацій можуть бути розраховані місцевими органами влади самостійно, оскільки в основі їх розрахунку є показники офіційної казначейської звітності

Джерело: Розроблено автором на основі даних Міністерства фінансів України

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Під балансуванням місцевих бюджетів розуміють фінансове вирівнювання, з метою усунення вертикальних і горизонтальних фінансових дисбалансів місцевих бюджетів. Податковий і Бюджетний кодекси України хоча і допомогли врегулюванню великої кількості спірних питань, проте з огляду на низьку ефективність механізмів наповнення та використання коштів, складного податкового адміністрування і ведення обліку являються не дієвими та такими, що потребують доопрацювання. В першу чергу із мотивованим, якісним та осмисленим використанням досвіду розвинених країн.

Збалансований бюджет, це бюджет, у якому доходи дорівнюють видаткам. Таким чином, у збалансованому бюджеті відсутні явище дефіциту або профіциту бюджету. Фактично це стосується

бюджету, який не має дефіциту, оскільки профіцит не створює розриву з мінусовим сальдо у видатковій частині бюджету.

Та найбільшим ризиком, котрий виникає в процесі реалізації організаційних змін фіскального процесу, є наявність політичної складової. Політики регулярно апелюють на прозорості та ефективності виділених державних ресурсів, проте на практиці не реалізують усні декларації. Своєчасний і якісний науковий супровід реформ, політичний тиск і активізація громадського суспільства є сприятливим середовищем, що створює прозорі, чесні зрозумілі умови для платників податків, як суб'єктів доходної складової бюджету та подальшого алгоритму цільового, продуктивного розподілу коштів, що матиме найбільші вигоди для певної громади та суспільства.

Бібліографічний список

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. — [Режим доступу]: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1386783536418924?test=NOaMfL2dtr589U46Zi/1v3nHHI4eEs80msh8Ie6>.
2. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон України від 26.04.2015 № 79-19, [Режим доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19>.
3. Молдован О. Реформа державних фінансів: заробляти навчилися, витратити — ще ні // Дзеркало тижня. Україна. — №38. — 21.10.2011 р., [Режим доступу]: http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/reforma_derzhavnih_finansiv_zaroblyati_navchilisya_vitrachati_sche_ni.h.
4. Молдован О.О. Як провести успішну податкову реформу: досвід Словаччини для України // Дзеркало тижня. Україна. — №38. — 15.10.2010 р. — [Режим доступу]: http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/yak_provesti_uspishnu_podatkovu_reformu_dosvid_slovachchini_dlya_ukraini.html.
5. Бадида М.П. Податкова база місцевого самоврядування: монографія. — Ужгород, 2010. — 408 с. — С. 121.
6. Бураченко А.Є. Фінансовий потенціал регіонального розвитку: монографія. — К.: КНЕУ, 2013. — 342 с. — С. 261—267.
7. Карпінський Б. А., Герасименко О.В. Основи збалансованості фінансової системи держави // Фінанси України. — 2003. — № 1. — С. 77—81.
8. Логвинов П.В., Бураченко А.Е. Опыт проведения Общей реформы управления публичными финансами Словацкой Республики для сбалансирования бюджета Украины. Проблемы современной экономики:

сборник материалов. — Новосибирск: Издательство ЦРНС, 2014. — 192 с. — С. 83—87.

9. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-19 [Режим доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.

References

1. Byudzhetnyj kodeks Ukrayiny [Budget Code of Ukraine] 08.07.2010 № 2456-VI [Electronic resource] — [Access mode]: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1386783536418924?test=NOaMfL2dtr589U46Zi/Iv3nHHI4eEs80msh8Ie6>. [In Ukrainian]

2. Pro vnesennya zmin do Byudzhetnogo kodeksu Ukrayiny shhodo reformy mizhbyudzhetnyh vidnosyn [On Amendments to the Budget Code of Ukraine on the reform of intergovernmental relations], ZakonUkrayiny, 26.04.2015 № 79-19 [Access mode]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19>. [In Ukrainian]

3. Moldovan O. Reforma derzhavnyh finansiv: zaroblyaty navchylysy, vytrachaty — shhe ni [The reform of public finances, learn to earn, spend — not yet] / Dzerkalotyzhnyia. Ukrayina №38, 21.10.2011, - [Access mode]: http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/reforma_derzhavnyh_f finansiv_zaroblyati_n avchilisyia_vitrachati_sche_ni. [In Ukrainian]

4. Moldovan O.O. Yak provesty uspishnu podatkovu reformu: dosvid Slovachchyny dlya Ukrayiny [How to make a successful tax reform experience of Slovakia to Ukraine]. // Dzerkalo tyzhnyia. Ukrayina №38, 15.10.2010 p. -[Access mode]: http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/yak_provesti_uspishnu_podatkovu_reformu_dosvid_slovachchini_dlya_ukrayin_i.html. [In Ukrainian]

5. Badyda M.P. Podatkova baza misceвого samovryaduvannya: monografiya [The tax base of local governments: monograph] — Uzhgorod, 2010. — P. 121 [In Ukrainian]

6. Buryachenko A.E. Finansovyj potencial regionalnogo rozvytku: monografiya [The financial potential of regional development: monograph]— K.: KNEU, 2013. — P. 261—267 [In Ukrainian]

7. Karpinskyj B., Gerasymenko O. Osnovy zbalansovanosti finansovoyi systemy derzhavy [Fundamentals of balancing financial system] // Finance of Ukraine. — 2003. — № 1. — P. 77—81. [In Ukrainian]

8. Logvinov P.V., Buryachenko A.E. Opyt provedeniya Obshchey reformy upravleniya publichnyimi finansami Slovatskoy Respubliki dlya sbalansirovaniya byudzheta Ukrainy [The experience of the overall reform of the public finance management of the Slovak Republic to balance the budget of Ukraine]. Problemy sovremennoy ekonomiki: sbornik — Novosibirsk: TsRNS, 2014. — P. 83—87. [In Russian]

9. Pro dobrovільne objednannia terytorialnykh hromad [On a voluntary association of local communities]: Zakon Ukrainy 05.02.2015 № 157-19, [Access mode]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>[In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 20 жовтня 2015 р.

УДК 336.1:336.5

Логвинов Павел Вадимович,
соискатель кафедры финансов ГВУЗ
«КНЭУ имени Вадима Гетьмана»,
Главный экономист бюджетного отдела
финансового управления
Ужгородского городского совета
(88000, г. Ужгород, пл. Почтовая, 3)
E-mail: mywork21@ukr.net

Финансовое выравнивание территорий в условиях децентрализации публичных финансов

АННОТАЦИЯ. В статье раскрыто практические аспекты механизмов сбалансирования местных бюджетов, возникающих в виде бюджетных разрывов вертикального и горизонтального уровня, путем использования трансфертной политики и других инструментов, которые являются составными доходной части бюджетного процесса. В результате исследования причин образования бюджетных дисбалансов, сформированы обоснования в части доходного компонента, расходной части бюджета и последствий, возникающих в случае несоответствия этих элементов. Результаты исследования могут использоваться учеными, работниками местных финансовых органов и другими участниками бюджетного процесса.

Предложенные элементы качественного наполнения бюджетов местного уровня в гармоничном сочетании с использованием прогрессивных технологий бюджетирования, как составляющей расходной части, будут иметь социальные последствия мотивирования сознательной уплаты налогов граждан, которые в дальнейшем смогут влиять на распределение таких ресурсов. Исследованы основные аспекты расширения финансовых полномочий местных бюджетов для сбалансирования. Раскрыто алгоритм и порядок формирования реверсной дотации и других трансфертных элементов, которые впервые используются в бюджетном процессе Украины.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: финансовое выравнивание, балансирование бюджетов, фискальный дисбаланс, реверсная дотация, трансфертная политика, индекс налогоспособности, публичные финансы.

UDC336.1:336.5

Logvinov Pavlo Vadymovych
applicant department of Finance,

KyivNationalEconomicUniversity named after Vadym Hetman
Main economistthe budget department of financial governance
Uzhgorod city Council,(3, Poshtova Sq., Uzhgorod,
88000,Ukraine)
E-mail: mywork21@ukr.net

Financial equalization of territories in the context of decentralization public finances

ABSTRACT. The article contains practical aspects of balancing of local budgets, as resultsof budget breaks in the vertical and horizontal level, through using transfer policy and other tools and components of a profitable part of the budget process. The result of research of the causes of fiscal imbalances, formed justification of revenue and expenditure parts, the effects that arise in the case of a discrepancy between these elements of the budget. Results of the study can be used by scientists, staff of local financial institutions and other participants in the budget process.

The proposed elements of the qualitative content of budgets at the local level in harmony with the use of advanced budgeting technology as part of the expenditure will have social consequences for motivation in favor of the tax paying conscious citizens who will be able to indirectly influence the future indirectly, may affect allocation of this resources. The basic aspects of the expansion financial rights of local budgets to balanceare studied. The algorithm and the formation of reverse subsidies are revealed and other transfer elements, which are used for the first time inbudget process inUkraine.

KEY WORDS: financial equalization, balancing budgets, fiscal imbalance, Reversible subsidies, the transfer policy, fiscal capacity index, public finances.

УДК 368.81/336.77/330.567.22

Полежаєва Світлана Михайлівна,
асистент кафедри страхування
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail:poliezhaieva@gmail.com

НЕОБХІДНІСТЬ, СУТНІСТЬ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУ

АНОТАЦІЯ. Завданням наукового дослідження є обґрунтування теоретичних та практичних засад функціонування споживчого кредиту, визначення його необхідності, вивчення різновидів страхування споживчого кредиту та доведення ролі страхування споживчого кредиту. Теоретичною та методологічною основою дослідження є вивчення і творче переосмислення основних досягнень зарубіжної та вітчизняної науки і